

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Denna kompostbehållare är ett bra och överskådligt projekt även för nybörjare.

TIDSÅTGÅNG:

4–5 timmar

PRISBILD:

Cirka 500 kr

Snickra en enkel kompostbehållare

Gratis vitaminer till trädgården

VIKTIGT

Placeringen av din kompostbehållare är viktig. Den ska stå direkt på marken så att mask och mikroorganismer får direkt åtkomst till jorden. Det är en fördel om den dessutom står i lä och i halvskuggigt läge. Då stannar fukten kvar, och fukt är nödvändig för att mikroorganismer ska fortsätta aktiviteten. Och naturligtvis ska behållaren stå där du kan komma till med din skottkärra.

Det är ganska lätt att kompostera det gröna avfallet i trädgården. Du har faktiskt börjat redan när du samlar upp avfallet och lägger det i en hög. Men i en kompostbehållare utvecklas processen bättre. Här visar vi hur du snickrar en enkel behållare med löstagbara ramar.

Det är lätt att snickra denna kompostbehållare som består av ett antal löstagbara ramar som du lätt staplar på varandra till önskad höjd. Ju flera ramar du snickrar, desto högre blir behållaren.

Mellan ramarna finns luftspringor för det är viktigt att det kan komma in luft till trädgårdsavfallet. Annars stoppar nerbrytningsprocessen.

Bestäm själv hur många ramar du vill ha, men räkna med att du behöver 5–6 ramar till en behållare och att det dessutom går åt 2–3 ramar att bygga upp en ny behållare med. Och du behöver minst en behållare plus

några ramar. Den färdiga komposten hamnar ju nederst i behållaren, och för att komma åt den måste du lyfta över lite av avfallet till en annan behållare. Det är bättre än att lägga det på marken. I takt med att du lägger över avfall från den första behållaren så får du lediga ramar. Dessa kan du sedan stapla ovanpå de ramar som användes till omlastningen.

Det är viktigt att du inte använder denna behållare till annat än trädgårdsavfall. Köksavfall kan också komposteras men det ska göras i en sluten behållare som inte lockar till sig råttor och andra skadedjur.

Snickra ramarna

Kompostbehållaren består av ett antal löstagbara ramar som här är 78 x 78 cm. Oavsett vilket mått du väljer ska du vara noggrann när du mäter, så att ramarna blir kvadratiska och lika stora så att de lätt kan staplas på varandra.

I varje hörn monteras en bit 45 x 45 mm trä som förstärkning. De medverkar till att ramarna blir stabila och står stadigt, eftersom de också fungerar som ben. Varje bit ska vara 2 cm längre än bredden på brädorna. Här blir bitarna då 16,5 cm långa. Benen sätts 4 cm från ovankanten och sticker därmed ner 6 cm, och när två ramar ställs på varandra bildas automatiskt en luftspalt på 2 cm mellan dem.

2 Använd 45 x 45 mm trä till benen.

Markera för placeringen av dem på insidan av ramarna. De 16,5 cm långa benen placeras 4 cm från ovankant på ramen. Förborra för benen i sidorna.

TIPS

Fäst ett nät i botten på en av ramarna. Då får du ett praktiskt såll för komposten. Du lägger bara sållet på skottkärran, fyller sållet med material och skakar ner komposten i skottkärran. De delar som inte går igenom sållet läggs tillbaka på komposten. Här har vi använt ett nät med en maskstorlek på 25 x 25 mm, som passar utmärkt till kompost.

Vi använder 5 x 70 mm skruvar i alla fogar.

1 Sätt ihop ramen med skruvar när du har sågat till brädorna på längden (som här är 75,2 cm) i geringslåda. Var noggrann när du mäter så att ramarna blir kvadratiska och lika stora.

3 Benen kläs med takpapp, vilket innebär att varje ben dras ut någon millimeter från insidan på ramen. Då klämmer inte benen när du staplar ramarna på varandra eller lyfter bort dem.

4 Fäst benen med 5 x 50 mm skruvar – två från varje sida. Skär till sist bort överflödig takpapp med en vass hobbykniv. Se till att de små remsorna inte hamnar i komposten.

Kort om kompost

Så här komposterar du

■ Lagg trädgårdsavfallet i behållaren, flnfördela ev. det grövsta. Det är en god idé att blanda om innehållet med några månaders mellanrum, så att allt komposterar. Under torra perioder ska du tillföra vatten så att processen inte avstannar.

■ Det är en god idé att omväxlande lägga fint och grovt material i komposten. Se också till att materialet är väl packat utan att vara helt kompakt. Om komposten är för luftig upphör nedbrytningen. Om den är alltför kompakt börjar den ruttna och lukta illa.

■ Lagg inte rötter av aggressivt ogräs, t.ex. kirskaål och kvickrot, i komposten. Inte heller ogräs som satt frö eller sjuka växtdelar ska i komposten.

■ På vintern kan du med fördel täcka kompostbehållaren med en presenning så att inte näringsämnen sköljs bort.

■ Den färdiga komposten liknar mörk jord, och du kan inte längre urskilja enskilda växtdelar i den. Komposten är vanligen färdig efter 1–2 år.

Så använder du kompost

■ Lagg kompost i köksträdgården, där behovet av näring och organiskt material är stort, då jorden odlas mycket intensivt.

■ Sprid ut ett 2–3 cm tjockt lager ett par veckor innan du sår i köksträdgården, eller lägg ut kompost mellan raderna när plantorna kommit upp.

■ Komposten kan också användas i rabatter, där den tillför näring, håller fukten kvar och håller ogräset stången. Lagg ut ett 5–10 cm tjockt lager.

■ Kompost är inte koncentrerad gödning, men ett bra tillskott. På många ställen i trädgården kan den vara fullt tillräcklig, dock inte i köksträdgården.

■ Kompost tillför dessutom massor av mikroorganismer som jorden behöver.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

Till en ram:

- 4 sidor à 75,2 cm av 28 x 145 mm lärkträ
- 4 ben à 17 cm av 45 x 45 mm lärkträ
- Takpapp, 15 cm bred remsa
- Skruvar, 5 x 70 mm och 5 x 50 mm
- Ev. galvaniserat nät och häftklammer